

ایران ورجاوند

مجله ایران‌شناسی | سال ۱۱ | شماره ۱ | پاییز و زمستان ۱۳۹۷ | ۳۰۰۰۰ تومان

- ◆ نور و آتش در شهر سوخته
- ◆ آثار هنر کاربردی کوشانیان در باختر
- ◆ برخی از نمودهای ترجمه آثار مانی به زبان‌های ایرانی
- ◆ مطالعه ویژگی‌های معماری و تزئینی مسجد جامع مهاباد
- ◆ نقش‌های صخره‌ای نویافته دوه‌داشی در کرانه سفیدرود (قلزاوزن) شهرستان طارم
- ◆ بررسی‌های باستان‌شناسی پیرامون غارتگری‌های انجام شده در جام غور افغانستان
- ◆ کرتیر، از فراز تا فرود (خوانشی از چگونگی صدرنشینی تشکیلات روحانی در جامعه ساسانی)
- ◆ تاج‌های پادشاهان اشکانی، شواهد مربوط به سکه‌شناسی و برخی جنبه‌های ایدئولوژی سیاسی اشکانیان
- ◆ نگاهی به معبد داش‌کسن ویر (شیرین و فرهاد) و نقش برجسته چهره انسانی نویافته از روستای ویر سلطانیه

ایران ورجاوند

ایران ورجاوند زنده است

مجله ایران شناسی

سال ۱ | شماره ۱ | پاییز و زمستان ۱۳۹۷ |
شماره ثبت مجله: ۸۰۶۸۸ | شماره ثبت نشان: ۲۹۶۲۹۸ |
صاحب امتیاز و مدیر و سردبیر: شاهین آریامنش |
مدیر داخلی: هوشنگ رستمی |

نشان مجله ایران ورجاوند برگرفته از گنجبری ساسانی یافت شده از تیسفون عراق مربوط به دوره ساسانی است. داستان این گنجبری به سال‌ها پیش بازمی‌گردد هنگامی که اسکار رویتر باستان‌شناس آلمانی همراه گروهش در سال ۱۹۲۹ میلادی در تیسفون در محدوده ساختمان بزرگی با نام معارید در حدود ۳ کیلومتری طاق کسری و ۱/۷۵ کیلومتری شمال دهکده سلمان پاک به کاوش‌های باستان‌شناسی پرداخت که در این کاوش‌ها از محلی که سپس تر خانه معارید ۶ نام گرفت شماری صفحه‌های گنجبری گرد به دست آورد که در میان آنها صفحه گردی با دو بال گشوده شده از روبه‌رو وجود داشت که این دو بال، نشانی به شکل هلال ماه را دربر گرفته‌اند. این گنجبری هم اکنون در موزه برلین آلمان نگهداری می‌شود.

تهران، صندوق پستی: ۵۶۹-۱۴۵۱۵

www.iranvarjavand.ir

Iranvarjavand@hotmail.com

۰۹۳۹۵۹۶۹۴۶۶

همه حقوق این اثر برای ایران ورجاوند محفوظ است.

تکثیر، انتشار، چاپ و بازنویسی این اثر یا بخشی از آن به هر شیوه همچون رونوشت، انتشار الکترونیکی، ضبط و ذخیره روی سی دی و چیزهایی از این دست بدون موافقت کتبی و قبلی مجله ایران ورجاوند ممنوع است و متخلفان بر پایه قانون «حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» تحت پیگرد قرار خواهند گرفت.

| با همکاری گروه پژوهشی باستان‌کاوی تیسافرن |

”سیاهه“

سرمقاله

ایران ورجاوند شاهین آریامنش

۳

مقاله

- ۵ نور و آتش در شهر سوخته | سیدمنصور سیدسجادی و ستاره شاهین
- ۱۹ نقش‌های صخره‌ای نویافته دوهادشی در کرانه سفیدرود (قزل‌اوزن) شهرستان طارم اعلی نوراللهی
- ۳۶ تاج‌های پادشاهان اشکانی، شواهد مربوط به سکه‌شناسی و برخی جنبه‌های ایدئولوژی سیاسی اشکانیان | مارک البریخت، ترجمه محسن سعادت
- ۶۱ کرتیر از فراز تافرود (خوانشی از چگونگی صدرنشینی تشکیلات روحانی در جامعه ساسانی) | سُورور خُراشادی و سیدمهدی موسوی
- ۷۹ برخی از نمودهای ترجمه آثار مانی به زبان‌های ایرانی | انریکو مورانو، ترجمه بهنام عطانی
- ۸۵ آثار هنر کاربردی کوشانیان در باختر | جنگر یاسف، ترجمه بهزاد صدقاتی
- ۹۴ مطالعه ویژگی‌های معماری و تزئینی مسجد جامع مهاباد | حامید نوری و فرید احمدزاده
- ۱۰۸ نگاهی به معبد داش‌کسن ویر (شیرین و فرهاد) و نقش برجسته چهره انسانی نویافته از روستای ویر سلطانیه اعلی نوراللهی
- بررسی‌های باستان‌شناسی پیرامون غارتگری‌های انجام شده در جام غور افغانستان | دیوید توماس و آلیسون گسکوین، ترجمه بهزاد صدقاتی
- ۱۳۲

یادداشت

- ۱۴۴ یادداشتی به مناسبت ۴ مارچ سالروز کشف بایگانی باروی تخت جمشید | لیلا مکوندی

پیشخوان

- ۱۵۶ بازخوانی کتاب تپه حصار | سعید باقی‌زاده
- ۱۶۰ هیتیت‌ها در آسیای کهن | شاهین آریامنش
- ۱۶۳ فرهنگ هخامنشی و سنت‌های محلی در آناطولی، قفقاز جنوبی و ایران | آرشاک ایروانیان

درگذشتگان ایران‌شناسی

- ۱۶۵ احسان یارشاطر، الویه لوکنت، محسن ابوالقاسمی، یدالله ثمره، بهروز هم‌رنگ | آرشاک ایروانیان

گزارش

- ۱۶۷ شانزدهمین گردهمایی سالانه باستان‌شناسی ایران
- ۱۷۷ میراث فرهنگی ایران را در ایران فرهنگی دریابید

بخش انگلیسی

On the eighty-sixth anniversary of the find of the Persepolis Fortification Tablet | Wouter F.M.

Henkelman

ایران ورجاوند

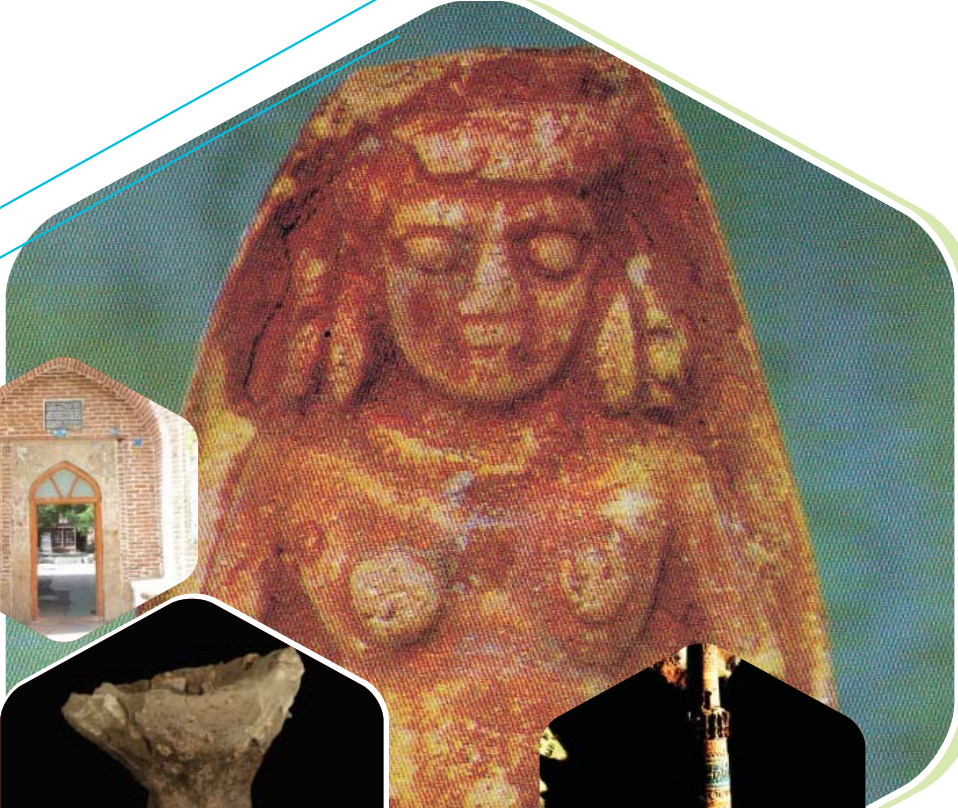
دشمنان بر آن بوده تا این پیوندهای ژرف را بگسلند و ریشه‌های عمیق را با تیشه برکنند، ایران فرهنگی که دل و دین به آن سپرده‌ایم از چشم دست‌اندرکاران مجله ایران ورجاوند دور نمانده و چاپ مقاله‌های پژوهشی و ترجمه‌ای ارزنده درباره جهان ایرانی یا ایران فرهنگی از اولویت‌های مجله ایران ورجاوند است؛ باشد که از این راه پیوندهایمان پیوسته‌تر و ریشه‌هایمان ژرف‌تر شود. همچنین معرفی و نقد کتاب‌های حوزه ایران‌شناسی و چیزهایی از این دست نیز در مجله ایران ورجاوند برگ‌هایی را به خود اختصاص می‌دهد.

در پایان از همه گرامیان به‌ویژه نویسندگان و مترجمان ارجمند سپاسگزارم که در انتشار نخستین شماره مجله ایران ورجاوند ما را همراهی کردند. دامن سخن را برمی‌چینم با این امید که نهال باریکی که امروز در سپهر ایران‌شناسی کاشته می‌شود به سرو تناوری در آسمان ایران‌شناسی بدل شود.

یزدان پاک را از بن جان و دندان سپاسگزاریم که ما را بخت و بهره‌ای داد تا نخستین شماره از مجله ایران‌شناسی ایران ورجاوند را منتشر کنیم. مجله‌ای که می‌کوشد تا دستاوردهای پژوهشی پژوهشگران و مترجمان خطه باستان‌شناسی، تاریخ، فرهنگ، زبان‌های باستانی و دانش‌های پیوسته را منتشر کند.

تلاش دست‌اندرکاران مجله ایران ورجاوند بر آن است تا افزون بر چاپ مقاله‌های سخته و پخته پژوهشی در زمینه‌های گوناگون ایران‌شناسی، مقاله‌های ترجمه‌ای ارزنده و مهم پژوهشگران ایرانی یا ایرانی را نیز منتشر کند، مقاله‌هایی که برای شناخت تاریخ و فرهنگ گرانسنگ و ورجاوند ایران بسیار ارزشمند هستند.

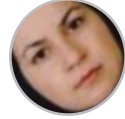
با توجه به پیوندها و ریشه‌های ژرف و عمیق فرهنگی میان ایران و جهان بشکوه ایرانی که از سده‌ها بلکه هزاره‌های دور و دراز برجا بوده است و در دهه‌های اخیر تلاش

یادداشتی به مناسبت ۴ مارچ سالروز کشف بایگانی باروی تخت جمشید

لیلا مکوندی

استادیار باستان‌شناسی دانشگاه کاشان

مقرر شد تا بایگانی برای خوانش متن الواح و مطالعه به مؤسسه شرق‌شناسی شیکاگو برده شود. هیئت حفاری پس از آزادسازی گل‌نوشته‌ها برای حفاظت، قبل از اینکه خاک گل‌نوشته‌ها را پاک کنند آنها را با پارافین آغشته کردند. سپس آنها را در ۲۳۵۳ جعبه (جعبه‌های زیادی شامل قطعات شکسته بود) ترکیبی از گل‌نوشته‌های با اندازه‌های مختلف بسته‌بندی کرده و در سال ۱۹۳۵ برای مطالعه به مؤسسه شرق‌شناسی شیکاگو منتقل کردند.

از سال ۱۹۳۷ میلادی تیمی ۴ نفره به سرپرستی آرنو پوبل با همکاری جورج کامرون، پیر پوروز و ریچارد هلوک کار مطالعه و خوانش الواح را آغاز کردند که حاصل کار آنها خوانش ۱۵۴ لوح بود. پس از مدتی ریچارد هلوک به‌تنهایی مطالعه متن‌های بایگانی بارو را به جز وقفه‌ای کوتاه در زمان جنگ جهانی دوم تا واپسین روزهای عمرش در ۱۹۸۰ میلادی ادامه داد. حاصل حدود ۴۰ سال پژوهش هلوک خوانش حدود ۴۸۰۰ متن عیلامی-هخامنشی بود که ۲۰۸۷ متن در سال ۱۹۶۹ منتشر و ۳۳ متن به‌صورت جداگانه در مقاله‌ای در ۱۹۷۸ منتشر شد. با وجود اینکه هلوک سال‌ها به‌تنهایی روی این مجموعه کار کرد اما معتقد بود که «هیچ شخصی به‌تنهایی نمی‌تواند این متن‌ها را مطالعه کند و کار بر روی آنها نیازمند همکاری افراد بسیاری با تخصص‌های مختلف است» (Hal-

در چهارم مارچ ۱۹۳۳ میلادی (۱۴ اسفند ۱۳۱۲ خورشیدی) جیمز هنری بریستد رئیس وقت مؤسسه شرق‌شناسی شیکاگو تلگرامی با این مضمون از ارنست هرتسفلد سرپرست کاوش تخت جمشید دریافت کرد: «صدها، شاید هزارها متن تجاری عیلامی از صفه به دست آمد.»

از لابه‌لای همین چند کلمه نیز به‌خوبی می‌توان هیجان هرتسفلد را از این کشف مهم دریافت. الواح بنا بر یادداشت‌های هرتسفلد در دو اتاق کوچک آرشيو به‌صورت اتفاقی هنگام خاک‌برداری کارگران جهت ریل‌گذاری در دو اتاق کوچک در ضلع شمال شرقی تخت جمشید در بخش بارویی آن کشف شد و به همین دلیل «بایگانی باروی تخت جمشید» نام گرفت. هرتسفلد از کاوش در محل بایگانی بارو ۲۳ قطعه عکس تهیه کرد که دو عکس از این مجموعه توسط مؤسسه شرق‌شناسی شیکاگو منتشر شده که نشان می‌دهند چند پله به فضای داخلی اتاقک‌ها راه داشت و در داخل آن انبوهی از تابلت‌های گلی سالم و شکسته روی یکدیگر انباشته شده بودند. کاوش در محل کشف الواح حدود ۴ ماه و بنا بر یادداشت‌های دفتر خاطرات کرفتر آخرین تابلت‌ها در ۲۵ ژوئن سال ۱۹۳۳ (اوایل تیرماه ۱۳۱۳ خورشیدی) ادامه یافت (Henkelman 2008: 71)، بنابراین در مجموعه کاوش در محل بایگانی باروها تقریباً حدود چهار ماه طول کشیده است.

10331-30980-1271-8-5461-R-Egypt

EGYPTIAN STATE TELEGRAPHS
مصلحة التلغرافات المصرية

795
0.14

Office of Origin مكتب التلغراف	RECEIVED مستقبل	DATE التاريخ	Office of Destination مكتب التلغراف	SENT مستقل	DATE التاريخ	TO إلى	TO إلى	DATE التاريخ	TO إلى	TO إلى	TO إلى

Handwritten text:
 Hundred's probably thousands
 Machine's Tablets Plate
 Received by Finance Dept
 To: ...
 ...
 ...

تلگراف ارزست هرتسفلد (Stolper 2017: XXXVII)

lock, 1960: 90). با درگذشت هلوک در سال ۱۹۸۰ میلادی برای مدتی پژوهش‌های دانشگاه شیکاگو روی این مجموعه متوقف شد تا اینکه از سال ۲۰۰۴ میلادی متیو استالپر در موسسه شرق شناسی شیکاگو تیمی از پژوهشگران علاقمند در حوزه خوانش متون عیلامی-هخامنشی، خط آرامی و پژوهشگران تاریخ هنر و باستان‌شناس را گرد هم آورد و پروژه مهم PFA مخفف بایگانی

ورودی اتاق‌های زیرزمینی محل کشف تابلت‌ها (Garrison & Root , 2001: 29)

ارنست هرتسفلد در حال ارائه توضیح درباره کاوش در تخت جمشید در بازدید رضا شاه در سال ۱۹۳۲ میلادی از تخت جمشید (Stolper, 2017: XLIII)

با جدیت بیشتری مطالعه و مستندنگاری الواح را دنبال کرد. خوشبختانه پس از بیش از ده سال رأی نهایی دادگاه استیناف در اواخر فوریه ۲۰۱۸ (اسفندماه ۱۳۹۵) به سود حفظ مجموعه و ایران صادر شد. رأیی که موجب مسرت بسیار پژوهشگران در عرصه ملی و بین‌المللی شد که ترس پراکنده شدن مجموعه را داشتند.

بارو تخت جمشید (Persepolis Fortification archive) آغاز به کار کرد.

با آغاز دعوی حقوقی بر سر این بایگانی و ترس از اینکه رأی دادگاه به ضرر مجموعه باشد، مؤسسه شرق‌شناسی شیکاگو و متیو استالپر علاوه بر اینکه با جدیت در دادگاه حاضر و از حفظ مجموعه و تعلق آن به ایران دفاع کردند، پروژه PFA نیز

گل‌نوشته‌های بارو در محل کشف (1: Garrison, 2007)

ریچارد هلوک در حال خواندن
متن ها (Stolper, 2017:)
(XLVII)

گزیده کتاب‌شناسی بایگانی باروی تخت جمشید

- Aperghis, G. G. (1996), "Travel Routes and Travel Stations from Persepolis.", M.A. Thesis, University of London.
- (1997), "Surplus, Exchange and Price in the Persepolis Fortification Texts." In J. Andreau, P. Briant, R. Descat eds., *Economie antique. Prix et formation des prix dans les economies antiques. Entretiens d'archéologie et d'histoire (Saint-Bertrand-de-Comminges: Musée départemental)*, pp. 277-290.
- (1998), "The Persepolis Fortification Texts-Another Look." In M. Brosius and A. Kuhrt eds., *Aspects of Achaemenid History: Essays in Memory of D.M. Lewis*, Leiden: Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten, pp. 35-62.
- (1999), "Storehouses and Systems at Persepolis: Evidence from the Persepolis Fortification Tablets", *Journal of the Economic and Social History of the Orient*, Vol. 42, No. 2, pp.152-193.
- (2000), "War captives and economic exploitation: Evidence from the Persepolis Fortification Tablets", in: J. Andreau, P. Briant & R. Descat (eds.), *La guerre dans les economies antiques (Entretiens d'Archéologie et d'Histoire Saint-Bertrand-de-Comminges 5)*, Saint-Bertrand-de-Comminges: 127-144.
- Azzoni, A. (2008), "The Bowman and The Aramic Tablets", in *L'archive des Fortifications de Persépolis. État des questions et perspectives de recherches*. Paris., P. Briant; W. Hen-

- kelman & M. Stolper (eds.), (Persika 12), Paris: De Boccard: 253-236.
- Azzoni, A & Stolper M. W, (2015), "From the Persepolis Fortification Archive Project, 5. The Aramaic Epigraph ns(y)h on Elamite Persepolis Fortification Documents." *Achaemenid Research on Texts and Archaeology* 2015.004. (http://www.achemenet.com/pdf/arta/AR-TA_2015.004-Azzoni-Stolper.pdf)
- Basello, G. P. - (2011), "Elamite Administrative Language from Susa to Persepolis", in, *Elam and Persia*, J. Alvarez- Mon & M. Garrison (eds.), Winona Lake: 61- 88.
- Briant, P., Henkelman, W.F.M., and Stolper, M.W., eds. (2008), *L'archive des Fortifications de Persépolis. État des questions et perspectives de recherches*. Paris.
- Brosius, M. (1996), *Women in Ancient Persia (559- 331)*, Oxford.
- (2003), "Reconstructing an Archive: Account and Journal Texts from Persepolis", in *Ancient Archives and Archival Traditions*, M, Brosius (eds.), Oxford.
- Dusinberre, E.R.M. (2008), 'Seal impressions on the Persepolis Fortification Aramaic tablets: preliminary observations', in *L'archive des Fortifications de Persépolis. État des questions et perspectives de recherché*, P. Briant, W. Henkelman and M. Stolper, (eds.), Paris: 239-252.
- Garrison, M.B. (1988), *Seal Workshop and Artists in Persepolis: a Study of Seal Impressions Preserving the Theme of Heroic Encounter on the Persepolis Fortification and Treasury Tablets*, PhD Dissertation, University of Michigan (UMI 8907034), Ann Arbor.
- (1991), "Seals and the Elite at Persepolis: some Observations on Early Achaemenid Persian Art", *Ars Orientalis* 21: 1- 29.
- (1996), 'A Persepolis Fortification Seal on the Tablet MDP 11 308 (Louvre Sb 13078)', *Journal of Near Eastern Studies* 55: 15-35.
- (1998), "The Seals of Ašbazana (Aspathines);", in *Studies in Persian History. Essay of Memory of David M. Lewis*, M. Brosius & A. Kuhrt (eds.), *Achamenid History XI*, Leiden: 115- 131.
- (2000), 'Achaemenid Iconography as Evidenced by Glyptic Art: Subject Matter, Social Function, Audience and Diffusion', in *Images as Media: Sources for the Cultural History of the Near East and the Eastern Mediterranean (1st Millennium BCE)*. C. Uehlinger, (eds.), Fribourg – Göttingen: 115-163.
- (2006), "The Late Neo- Elamite Glyptic Style: A Perspective from Fars", *Bulletin of the Asia Institute* 16: 65- 102.
- (2008), 'The unscribed tablets from the Fortification archive: a preliminary analysis', in *L'archive des Fortifications de Persépolis. État des questions et perspectives de recherché*, P. Briant, W. Henkelman and M. Stolper, (eds.), Paris: 149-238.
- (2009), 'Visual Representation of Deities and Demons in Early Achaemenid Iran: Old Problems, New Directions', www.religionswissenschaft.uzh.ch/idd/prepublication.php; accessed 08/12/2010; to be printed in Uehlinger and Graf, eds].
- (2011a), "The Seal of 'Kuraš Anšanite, son of Šešpeš' (Teispes), PFS 93: Susa- Anšan- Persepolis, in *Elam and Persia*, J. Alvarez- Mon & M. Garrison (eds.), Winon Lake: 375-406.
- (2011b) "By the Favor of Auramazdā: Kingship and the Divine in the Early Achaemenid Period." In *More than Men, Lessnthan Gods: Studies on Royal Cult and Imperial Worship; Proceedings of the International Colloquium Organized by the Belgian School at Athens* (November 1–2, 2007), P. P. Iossif, A. D. Chankowski, and C. C. Lorber (eds.) *Studia Hellenistica* 51. Leu-

- ven: Peeters, pp. 15– 104.
- (2013), "Royal Achaemenid Iconography." In *Oxford Handbook of Iranian Archaeology*, Daniel T. Potts (eds.), Oxford: Oxford University Press, pp. 566–95.
 - (2014a), "The Royal-Name Seals of Darius I." In *Extraction and Control: Studies in Honor of Matthew W. Stolper*, Michael Kozuh, Wouter F. M. Henkelman, Charles E. Jones, and Christopher Woods (eds.), Chicago: The Oriental Institute, pp. 67–104.
 - (2014b), "Glyptic Studies as Art History." In *Critical Approaches to Ancient Near Eastern Art*, Brian A. Brown and Marian H. Feldman (eds.), Berlin: de Gruyter, pp. 481–513.
 - (2017a), "Beyond Ahuramazda and the Winged Symbol: Imagery of the Divine and Numinous at Persepolis." In *Persian Religion in the Achaemenid Period/ La religion perse à l'époque achéménide*, Wouter F. M. Henkelman Henkelman and Céline Redard eds.), *Classica et Orientalia* 16. Wiesbaden: Harrassowitz, pp. 185-246.
 - (2017b), "Sealing Practice in Achaemenid Times." In *The Administration of the Achaemenid Empire: Tracing the Imperial Signature; Celebratory Conference on the Occasion of the 80th Anniversary of the Discovery of the Persepolis Fortification Archive*, Wouter F. M. Henkelman and Bruno Jacobs (eds.), Basel, pp 517- 580.
- Garrison, M.B., and Root, M.C. (1998), *Persepolis Seal Studies. An Introduction with Provisional Concordances of Seal Numbers and Associated Documents on Fortification Tablets 1-2087*. Leiden [updates on www.achemenet.com].
- (2001), *Seals on the Persepolis Fortification Tablets, part 1: Images of Heroic Encounter*, 2 vols. Chicago.
- Garrison, M. B., and Robert K. R. (2010), "Seals Bearing Hieroglyphic Inscriptions from the Persepolis Fortification Archive." *Achaemenid Research on Texts and Archaeology* 2010.002. <http://www.achemenet.com/document/200.002-Garrison&Ritner.pdf>
- Giovinazzo, G. (1987), "Le Vin šap dans les Tablettes de Persepolis", *Akadika* 63: 12- 26.
- (1989), "Presence Babylonienne dan les Textes Economiques de Persepolis", *Annali dell Istituto Universitario Orientale di Napoli* 49: 18-127.
 - (1993), "Les Šaumarraš dans les Textes de Persepolis", *Annali dell Istituto Universitario Orientale di Napoli* 53: 121- 127.
 - (1994a), "Les Documets de Voyage dans les Textes de Persepolis", *Annali dell Istituto Universitario Orientale di Napoli* 54: 18- 31.
 - (1994b), "Les Voyages de Darius dans les Regions Orientales de l Empire", *Annali dell Istituto Universitario Orientale di Napoli* 54: 32- 45.
 - (1995), "I puhu nei testi di Persepoli. Nouve In terpetationi", *Annali dell Istituto Universitario Orientale di Napoli* 55: 141- 157.
 - (2000/ 2001), "Les Indiens á Suse", *Annali dell Istituto Universitario Orientale di Napoli* 60/ 61: 59- 76.
- Hallock, R. (1969), *Persepolis Fortification Tablets (OIP 92)*, Chicago.
- Hallock, R. T. 1978, *Selected Fortification Texts*, CDAFI 8: 109-136.
- Handley- Schachler, M. (1998), "The lan Ritual in the Persepolis Fortification texts" in *Studies in Persian History. Essay of Memory of David M. Lewis*, Achaemenid History XI, M. Brosius & E. Kuhrt (eds.), Leiden: 195- 204.
- Henkelman, W. F. M. (1995/96), 'The Royal Achaemenid Crown', *Archäologische Mitteilungen aus Iran* 28: 275-293.
- (2000a), review of M. -F. Brosius, *Women in ancient Persia (559-331 BC)* (Oxford 1996), *Mnemosyne* 53.4: 497-504.

- (2000b), Problems and possibilities of a Persepolis Fortification database [lecture held on 15/XII/2000 at the symposium Histoire achéménide et bases de données sur Internet at the Collège de France, Paris; see // www.achemenet.com/pdf/colloque/resumes.pdf].
- (2002), Exit der Posaunenbläser: On lance-guards and lance-bearers in the Persepolis Fortification archive, *Achaemenid Research on Texts and Archaeology* [see // www.achemenet.com/bookmark.do?link=arta-contents] 2002.007 [// www.achemenet.com/ressources/enligne/arta/pdf/2002.007.pdf].
- (2003a), 'Persians, Medes and Elamites: Acculturation in the Neo-Elamite period', in: *Continuity of Empire: Assyria, Media, Persia*, G. B. Lanfranchi, M. Roaf and R. Rollinger, (eds.), Padova: 181–231, pls. 9–15.
- (2003b), 'Defining "Neo-Elamite History"', *Bibliotheca Orientalis* 60: 251–263.
- (2003c), 'An Elamite Memorial: the šumar of Cambyses and Hystaspes', in Henkelman and Kuhrt, eds., 101–172.
- (2005a), Zappan and zabar ("copper, bronze") in Elamite, *Nouvelles assyriologiques brèves et utilitaires* [see also // achemenet.com/bookmark.do?link=nabu] 2005/24.
- (2005b), Animal sacrifice and 'external' exchange in the Persepolis Fortification Tablets, in H. D. Baker & M. Jursa (eds.), *Approaching the Babylonian Economy: Proceedings of the START Project Symposium Held in Vienna, 1-3 July 2004 (Studies in the Economic History of First Millennium Babylonia 2 = Alter Orient und Altes Testament, Kevelaer- Neukirchen- Vluyn 330)*, Münster: 137–65.
- (2007a), s. v. Rakkan, in: *Reallexikon der Assyriologie* 11, Berlin- New York: 232– 233.
- (2007b), 'Ruhurater', *Reallexikon der Assyriologie* 11.5/6: 449.
- (2008a), *The Other Gods Who Are: Studies in Elamite-Iranian Acculturation Based on the Persepolis Fortification Texts*. Leiden.
- (2010), "Consumed before the King." The Table of Darius, that of Irdbama and Irtaštuna, and that of his satrap, Karkiš', in *Der Achämenidenhof / The Achaemenid Court*, B. Jacobs and R. Rollinger, (eds.), Wiesbaden: 667–775.
- (2011), "Parnakka's Feast: šip", in *Pärsa and Elam'*, Álvarez-Mon and Garrison, eds., 89–166.
- (2012), Une religion redistributive, *Les sacrifices perses selon l'archive des Fortifications de Persépolis, Religions & Histoire* 44: 36–41.
- (2013a), s.v. Persepolis Tablets, in: R.S. Bagnall et al. (eds.), *The Encyclopedia of Ancient History*, Chichester: 5179–5181.
- (2013b), Administrative realities: The Persepolis archives and the archaeology of the Achaemenid heartland, in: D.T. Potts (ed.), *The Oxford Handbook of Iranian Archaeology*, Oxford: 528–46.
- (2017a), "Humban and Auramazdā: Royal Gods in a Persian Landscape." In *Persian Religion in the Achaemenid Period/ La religion perse à l'époque achéménide*, Wouter F. M. Henkelman and Céline Redard (eds.), *Classica et Orientalia* 16. Wiesbaden: Harrassowitz, pp. 273–346.
- (2017b), Imperial Signature and Imperial Paradigm: The Persepolis Archives and the Persian Empire, in: W.F.M. Henkelman & B. Jacobs (eds.), *The Administration of the Achaemenid Empire – Tracing the Imperial Signature (Classica et Orientalia)*; Wiesbaden, pp 45- 256.
- Henkelman, W.F.M., Jones, C.E., and Stolper, M.W. (2004), Clay tags with Achaemenid Seal Impressions in the dutch Institute of the Near East (NINO) and Elsewhere, *Achaemenid Research on Texts and Archaeology* [see // www.achemenet.com].

- com/bookmark.do?link=arta-contents] 2004.001 [//www.achemenet.com/ressources/enligne/arta/pdf/2004.001/2004.001.pdf].
- (2006), 'Achaemenid Elamite Administrative Tablets, 2: The Qaşr-i Abu Naşr Tablet', ARTA 2006.003.
- Henkelman, W. F. M. & Kleber, K. (2007), Babylonian Workers in the Persian Heartland: Palace Building at Matannan during the Reign of Cambyses, in: C. Tuplin (ed.), Persian Responses. Political and Cultural Interaction with(in) the Achaemenid Empire, Swansea: 163-76.
- Henkelman, W. F. M. & Stolper, M. W. (2012), Ethnicity and Ethnic Labelling at Persepolis: the Case of the Skudrians, in P. Briant & M. Chauveau (eds.), Organisation des pouvoirs et contacts culturels dans les pays de l'empire achéménide (Persika), Paris.
- Henkelman, Wouter F. M. & Céline Richard, (2017), Persian Religion in the Achaemenid Period/ La religion perse à l'époque achéménide. *Classica et Orientalia* 16. Wiesbaden: Harrassowitz.
- Hinz, W & Koch, H. (1978), *Elamisches Wörterbuch*, 2 vols. (Archäologische Mitteilungen aus Iran Erg Bd. 17), Berlin.
- Jones, C. E. (1990), Document and Circumstance at the City of the Persians [unpublished paper presented at The First International Conference on the Ancient Cultural Relations between Iran and Western Asia, Tehran, August 16-18, 2003].
- Jones, C.E., and Stolper, M.W. (1986), 'Two Late Elamite Tablets at Yale', in: De Meyer, Gasche and Vallat, eds., 243-254.
- (2008), "How Many Persepolis Fortification Tablets Are There", in L'archive des Fortifications de Persépolis. État des questions et perspectives de recherche, P. Briant, W. Henkelman and M. Stolper, (eds.), Paris: 27- 49.
- Kawase, T, (1980), "Sheep and Goats in Persepolis Royal Economy", *Acta Sumerologica Japonica* 2: 37- 51.
- (1984), "Female Workers "paşap" in the Persepolis Royal Economy", *Acta Sumerologica Japonica* 6: 19- 31.
- Koch, H. (1977), Die religiösen Verhältnisse der Dareioszeit, Untersuchungen an Hand der elamischen Persepolistafelchen (Göttinger Orientforschungen 3.4), Wiesbaden.
- (1983), Zu den Lohnverhältnissen der Dareioszeit in Persien, in: H. Koch & D.N. Mackenzie (eds.), Kunst, Kultur und Geschichte der Achämenidenzeit und ihr Fortleben (AMI Erg.Bd. 10), Berlin: 19-50.
- (1990), Verwaltung und Wirtschaft im persischen Kernland zur Zeit der Achämeniden (TAVO Beih. B89), Wiesbaden.
- (1992), Es kündigt Dareios der König... Vom Leben im persischen Großreich, Mainz.
- Lewis, D.M. (1994), The Persepolis Tablets: speech, seal and script, in: A.K. Bowman & G. Woolf (eds.), Literacy and power in the ancient world, Cambridge: 17-32
- Maynhofer, M. (1973), *Onomastica Persepolitana. Das altiranische Namengut der Persepolis Tafelchen* (SBOAW 286), Wien.
- Potts, D. (2008), 'The Persepolis Fortification texts and the Royal Road: another look at the Fahliyan area,' in L'archive des Fortifications de Persépolis. État des questions et perspectives de recherche, P. Briant, W. Henkelman and M. Stolper, (eds.), Paris: 275-301.
- Razmjou, S. (2004a), "The lan Ceremony and other Ritual Ceremonies in the Achaemenid Period: the Persepolis Fortification Tablets", *Iran* 42: 103-117.
- (2004b), "Project Report of the Persepolis Fortification Tablets in the National Museum of Iran." *Achaemenid Research on Texts and Archaeology*, 2004.004. <http://www.achemenet.com/ressources/nligne/arta/pdf/2004.004-Razmjou.pdf>.

- (2008), "Find Spots and Find Circumstances of Documents Excavated at Persepolis." In *L'archive des Fortifications de Persépolis: état des questions et perspectives de recherches*, Pierre Briant, Matthew W. Stolper, and Wouter F. M. Henkelman (eds.), Persika 12. Paris: de Boccard. 2010 "Persepolis: A Reinterpretation", pp. 51–58.
- Root, M.C. (1996), 'The Persepolis Fortification Tablets. Archival Issues and the Problem of Stamp Versus Cylinder Seals', in Boussac and Invernizzi, eds., 3-27.
- (1997), 'Cultural Pluralisms on the Persepolis Fortification Tablets', in Boussac, ed., 229-252.
 - (2008), 'The legible image: how did seals and sealing matter in Persepolis?', in Briant, Henkelman and Stolper, eds., 87-147.
- Steve, M.-J. (1992), *Syllabaire élamite. Histoire et paléographie (Civilisations du Proche-Orient II.1)*, Neuchâtel - Paris.
- Stolper, M. W. (1984), *Texts from Tall-i Malyan, I: Elamite Administrative Texts (1972-1974) (Occasional Publications of the Babylonian Fund 6)*, Philadelphia.
- (2001), 'Ganzabara', *Encyclopaedia Iranica* 10: 286-289.
 - (2004a), 'Hidali', *Encyclopaedia Iranica* 12: 308-309.
 - (2004b), Elamite, in: R.D. Woodard (ed.), *The Cambridge Encyclopedia of the World's Ancient Languages*, Cambridge: 60-94.
 - (2004), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2006–2007 Annual Report*, pp. 92–103. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2005), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2006–2007 Annual Report*, pp. 92–103. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2006), *Iranica in post-Achaemenid Babylonian Texts*, in: P. Briant & F. Joannès (eds.), *La transition entre l'empire achéménide et les royaumes hellénistiques (Persika 9)*, Paris: 223-60.
 - (2006), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2006–2007 Annual Report*, pp. 92–103. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2007), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2006–2007 Annual Report*, pp. 92–103. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2008), *The Persepolis Fortification Archive Project*. In *The Oriental Institute 2007–2008 Annual Report*, pp. 110–115. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2009), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2008–2009 Annual Report*, pp. 104–111. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2010), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2009–2010 Annual Report*, pp. 83–91. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2011), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2010–2011 Annual Report*, pp. 102–111. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2012), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2011–2012 Annual Report*, pp. 145–152. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2013), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2012–2013 Annual Report*, pp. 105–112. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2014), Persepolis Fortification Archive Project. In *The Oriental Institute 2012–2013 Annual Report*, pp. 105–112. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
 - (2014), "Case in Point: the Persepolis Fortification Archive", In *Arc-geologies of Texts: Archaeology,*

- Technology and Ethics, Rutz, M& Kersel, M (eds.), London, Oxbow Books: 14- 30.
- (2015), Persepolis Fortification Archive Project. In The Oriental Institute 2012–2013 Annual Report, pp. 105–112. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
- (2016), Persepolis Fortification Archive Project. In The Oriental Institute 2012–2013 Annual Report, pp. 105–112. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
- (2017a), Persepolis Fortification Archive Project. In The Oriental Institute 2012–2013 Annual Report, pp. 105–112. The Oriental Institute of the University of Chicago, Chicago.
- (2017b) “From the Persepolis Fortification Archive Project, 6. The Dossier of Šarbaladda, Treasury Secretary at Persepolis.” *Achaemenid Research on Texts and Archaeology* 2017.001.
- (2017c), “Investigating Irregularities at Persepolis. In The Administration of the Achaemenid Empire: Tracing the Imperial Signature: Celebratory Conference on the Occasion of the 80th Anniversary of the Discovery of the Persepolis Archive, Wouter F. M. Henkelman and Bruno Jacobs (eds.), Basel, pp XXXVIII- LIX.
- Stolper, M& Jones, Ch. (2008) How Many Persepolis Fortification Tablets Are There?, in: *Les archives des Fortifications de Persépolis dans le contexte de l’Empire achéménide et de ses prédécesseurs*, Actes du colloque organisé au Collège de France et au Centre de l’Université de Chicago à Paris, 3-4 Novembre 2006 (Persika 12), P. Briant, W.F.M. Henkelman & M.W. Stolper (eds.), Paris: 27- 49.
- Tavenier, J. (2007), *Iranica in the Achaemenid Period (ca. 550-330 B.C.). Lexicon of Old Iranian Proper Names and Loanwords, Attested in Non-Iranian Texts*. Leuven – Paris.
- (2008), *Multilingualism in the Fortification and Treasury Archives*, in: *Les archives des Fortifications de Persépolis dans le contexte de l’Empire achéménide et de ses prédécesseurs*, Actes du colloque organisé au Collège de France et au Centre de l’Université de Chicago à Paris, 3-4 Novembre 2006 (Persika 12), P. Briant, W.F.M. Henkelman & M.W. Stolper (eds.), Paris: 59- 84.
- Tuplin, C. (2008), “Taxation and Death. Certainties in the Persepolis Fortification Archive?”, in: *Les archives des Fortifications de Persépolis dans le contexte de l’Empire achéménide et de ses prédécesseurs*, P. Briant, W.F.M. Henkelman, M.W. Stolper (eds.), Paris: 317- 385.

“Contents”

Article

Iran-e Varjavand Shahin Aryamanesh	3
Light and Fire in Shahr-e Sokhteh Seyyed Mansour Seyyed Sajjadi	5
Davahdashi Rock Relief in the Sefidrud (Qizil Ūzan) Taram City Ali Nourollahi	19
Parthian Kings Tiara- Numismatic Evidence and Some Aspects Arsacid Political Ideology Marek I. Olbrycht, Persian translated by Mohsen Saadati	36
Kartir, from Uphill to Descent Sorour Khorashadi & Seyed Mehdi Mousavi	61
Some Aspects of the Translation into Iranian Languages of the Works by Mani Enrico Morano, Persian translated by Behnam Ataei	79
Works of applied art from Kushan Bactria Jangar Ilyasov, Persian translated by Behzad Sedaghati	85
The Study of the Architectural and Decorative Features of Mahabad Central Mosque Hamid Norasi & Farid Ahmadzadeh	94
Dashkasan Temple of Viyar (Shirin & Farhad) and Rock Relief of the Human Face from the Village of Viyar, Soltaniyeh Ali Nourollahi	108
Recent Archaeological Investigations of Looting around the Minaret of Jam, Ghur Province Thomas, David & Gascoigne, Alison, Persian translated by Behzad Sedaghati	132

Commentaries

The Anniversary of the find of the Persepolis Fortification Tablet Leila Makvandi	144
---	-----

Critique and Book Review

Review of Tepe Hissar Saeid Baghizadeh	156
Review of Achaemenid Culture and Local Traditions in Anatolia, Southern Caucasus and Iran Arshak Iravanian	160
Hittites in Asia Minor Shahin Aryamanesh	163

Obituary

Ehsan Yarshter, Olivier Leocont, Mohsen Abolghasemi, Yaddollah Samareh, Behrouz Hamrang Arshak Iravanian	165
--	-----

Reports

16 th Annual Symposium on the Iranian Archaeology	167
--	-----

English Section

On the eighty-sixth Anniversary of the find of the Persepolis Fortification Tablet Wouter F.M. Henkelman	3
--	---

ایران ورجاوند

○ ○ ○ ○ ○
| Iran-e Varjavand (Glorious Persia) |
| Persian Journal Of Iranain Studies |
| Vol. 1, No.1, Autumn & Winter 2019 |

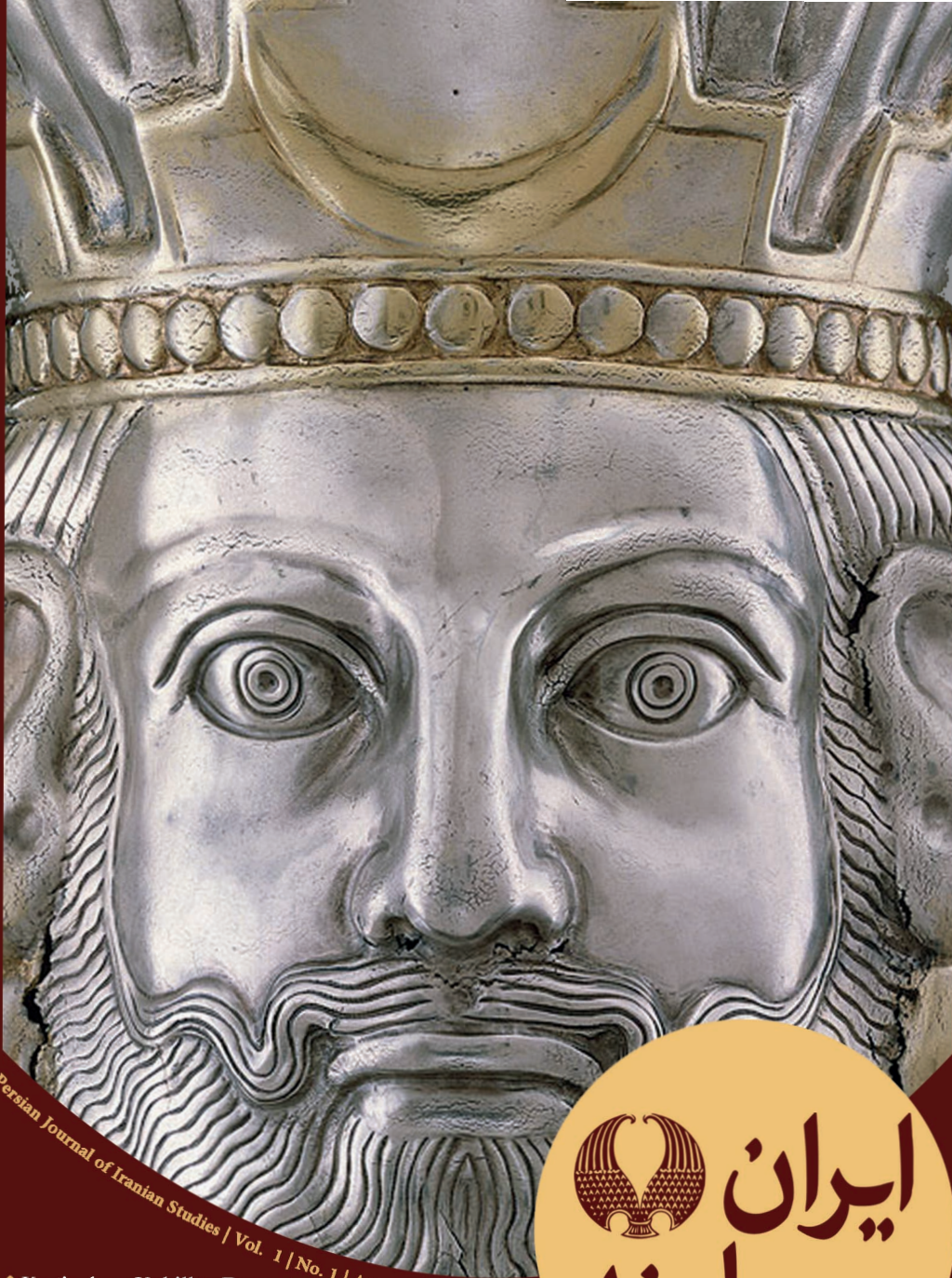
Concessionaire, Manager in Charge
and Editor-in-chief:
| **Shahin Aryamanesh** |
Managing Editor: **Houshang Rostami**

 Tehran, Iran, Post box: 14515-569
 www.iranvarjavand.ir
 Iranvarjavand@hotmail.com
 +98 9395969466

All rights reserved. No part of this
publication may be reproduced,
stored in a retrieval system or trans-
mitted in any form or by any means,
electronic, mechanical, photocopy-
ing, recording or otherwise, without
prior permission in writing, form the
publisher.

With Contributions by
| **Tissaphemes Archaeological Research Group** |

Persian Journal of Iranian Studies | Vol. 1 | No. 1 | Autumn & Winter 2019

ایران
ورجاوند
Iran-e Varjavand
(Glorious Persia)

- ◆ Kartir, from Uphill to Descent
- ◆ Light and Fire in Shahr-e Sokhteh
- ◆ Works of Applied Art from Kushan Bactria
- ◆ Davahdashi Rock Relief in the Sefidrud (Qizil Üzan) Taram City
- ◆ Some Aspects of the Translation into Iranian Languages of the Works by Mani
- ◆ The Study of the Architectural and Decorative Features of Mahabad Central Mosque
- ◆ Parthian Kings Tiara- Numismatic Evidence and Some Aspects Arsacid Political Ideology
- ◆ Recent Archaeological Investigations of Looting around the Minaret of Jam, Ghur Province
- ◆ Dashkasan Temple of Viyar & Rock Relief of the Human Face from the Village of Viyar, Soltaniyeh